

My s manželkou máme osobní důvod být vděční za to, že je INER ekumenická organizace. Ještě jako evangelíci bydlící v Německu jsme četli knihy luteránského faráře a misionáře Waltera Trobische. Přišli jsme pak na knihu jeho manželky Ingrid Trobischové *Radost být ženou*. Trobischovi spolupracovali s INERem; v knize bylo doporučení na učebnici STM Dr. Rötzer. Koupili jsme tu učebnici, a manželka řekla, že když metoda funguje pro jiné, může i pro nás! Odmítla brát dále HA, a přešli jsme na STM, která měla velmi pozitivní vliv na náš vztah. Když jsme se přestěhovali do Skotska, zjistil jsem, že jeden kolega s manželkou také používají STM – podle Ligy. Zdálo se mi, že je přístup Ligy ještě důkladnější než Rötzerův. Měla např. řešení pro složitou situaci po porodu. Pro mě jako evangelického faráře bylo ale hlavně zajímavé, že uváděla teologické a morální důvody pro PPR a proti antikoncepci. Přijali jsme přístup Ligy. Pochopil jsem postupně, že antikoncepce působí protidětskou mentalitu, která vede k potratům a že má špatný vliv na manželský vztah – což jsme sami zažili – a vede tím k vyšší rozvodovosti.

Když jsme zažili bolest rozvodu u příbuzných a známých, rozhodli jsme se nechat se školit na učitelský pár Ligy. Řekli jsme si, že když nikdo tuto práci nedělá – alespoň ve Skotské církvi – máme to dělat my. Na konferenci Ligy jsme zjistili, že mimo nás a anglikánského faráře s manželkou byli ostatní sami katolíci. Necítili jsme se mezi nimi špatně: věděli jsme, že i vůdci Reformace – např. Hus, Luther, Calvin, Wesley – ostře odsuzovali antikoncepci. Teprve v roce 1930 ji dovolili anglikáni, pak postupně další evangelické církve. Mohli jsme odkázat na původní učení reformátorů, které bylo stejné jako učení katolické církve. V praxi nebylo možné pracovat v evangelické organizaci pro PPR, protože taková neexistovala.

Takhle bychom bývali mohli žít dál, kdybych se byl neangažoval v hnutí pro život. Po jedné akci, kdy jsme blokovali potratové centrum, abychom zachránili život nenarozených, usilovali různí členové farnosti, abych byl zbaven úřadu. To se jim konečně podařilo v roce 1991. Bylo dílem Boží prozřetelnosti, že se nám v poslední chvíli konečně podařilo získat zázemí – bydlení na Kladně, abychom začali práci Ligy ve vlasti manželky. Formálně jsme byli evangelíci, v praxi ale na cestě do katolické církve. V evangelické církvi jsme již neměli půdu pod nohama pro práci v hnutí pro život.

Česká a Slovenská republika, jsou převážně katolické země; evangelické církve jsou dohromady menší než katolická. Nicméně jsme na začátku nabízeli a prováděli kurzy pro evangelíky; v poslední době nebyl zájem. Dosud má Liga evangelické členy. Rádi bychom nabízeli evangelíkům další kurzy. Ještě lepší by bylo vyškolit evangelický pár, který by snad měl snažší přístup k vlastním lidem.

Považuji za rozumné, když ekumenicky spolupracují katolíci a evangelíci v omezené oblasti, kde nemají rozdílné teologické učení, aby se mohli vzájemně v klidu poznávat. Na záznamu cyklu není poznat, je-li ta žena katolička, evangelička nebo nevěřící.

NOVINY Z RODINY LPP vydává pětikrát ročně jako členský bulletin Ústředí Ligy pár páru České republiky, o.s. David a Michaela Prentisovi, Fügnerova 143/9, 272 01 Kladno, tel: 312 686 642, e-mail: lpp@lpp.cz, internet: www.lpp.cz, číslo účtu: 215 288 136/0300. Minimální členský příspěvek 150 Kč /12,- € ročně. Adresa na Slovensku: LPP, Manželia Jozef a Simona Predáčovci, Slovenskej armády 15, 95301 Zlaté Moravce, tel.: 0908 722 055, 0915 971 191, e-mail: lpp@lpp.sk, internet: www.lpp.sk, číslo účtu: 207 215 6257/0200. Kurzy PPR pro manžele a snoubence – 4 setkání po 2½ hodinách, většinou v měsíčních intervalech. Kurzovné: v ČR 300 Kč, v SR 15,- € za pár. Jsme vděční za příspěvky pro práci Ligy.

Kto sme?

S prým tohtoročným číslom Novín z rodiny prinášame aj novú rubriku: Kto sme? V jednom z predchádzajúcich čísel nášho bulletinu bolo svedectvo manželov z Ameriky, ktorí sa zriekli antikoncepcie a začali žiť svoj sexuálny život v rytme cyklu ženy. Okrem iného uviedli, že mali pochybnosti, či zvládnu takto žiť. Učitelský pár na kurze, ktorý absolvovali, sa im totiž zdal bezproblémový, skoro až dokonalý, čo oni o sebe povedať nemohli.

S niečím podobným sa stretávame aj my tu na Slovensku, či už pri rozhovoroch po kurzoch alebo pri mailovej korešpondencii, keď sprevádzame nejaký pár. Preto sme sa rozhodli, že sa vám, čitateľom našich Novín, bližšie predstavíme v tomto i v ďalších číslach Novín z rodiny LPP.

Kto vlastne sme, my, lektorské páry, ktoré robia kurzy, a poradcovia?

Nie sme iní ako ostatní, sme úplne obyčajní ľudia, ktorí majú svoje radosti i starosti. Možno nás stretáte na ulici, v rade pri pokladni, vo vlaku či na cestách alebo pri vybavovaní hypotéky v banke.

Čo bolo impulzom, aby sme v sobotu alebo v niektorý večer naložili do auta data-projector, plátno a šli k vám – do farnosti alebo na kurz, či sadli za počítač a odpovedali na vaše otázky? Prečo si robíme prácu, keď by sme mohli niečo urobiť doma alebo len tak mať voľno? Prečo sme sa dali na túto službu, v ktorej ideme „s kožou na trh“, zdiefame sa s vami o svojich manželských skúsenostiach a riskujeme i to, že nás ľudia označia za nenormálnych, konzervatívnych a fanatikov?

A tak by sme chceli, aby ste nás trochu viac spoznali. V tomto čísle predstavujeme manželov **Peťa a Zuzku Košťálovcov**, ktorí sú učiteľským párom od septembra 2001 a v súčasnosti zastupujú LPP aj ako štatutári.

Svadbu sme mali po jeden a pol ročnej známosti a päťmesačnom zasnúbení. Už pred manželstvom sme poznali kalendárnu prirodzenú metódu. Po dieťati sme túžili hneď od začiatku, a tak sa nám do roka narodila naša prvá dcéra Zuzka. Po narodení druhej dcéry Katky sme sa od priateľky dozvedeli o symptotermálnej metóde (STM) a po samoštúdiu sme ju začali praktizovať. Od začiatku manželstva sme chceli štyri deti, ale tretie sme plánovali až tak o tri roky. Náš prvý chlapec Peťko sa narodil tak, ako sme chceli, a o rok aj tri mesiace po ňom prišla na svet naša Mária.

Bolo to trochu skôr, ako sme čakali. Z našej strany – používanie STM – sa zdalo byť všetko v poriadku, ale Boh nám ju daroval o niečo skôr. Celé roky sme však videli, že práve táto dcéra so svojim starším bratom tvorili dobrý tím.

Keď sme čakali naše štvrté dieťa, v neďalekej dedine bol kurz STM. Zúčastnili sme sa ho. Nové poznatky – najmä pre Peťa – nás obohatili, ale hlavne naštartovali k práci s Ligou pár páru (LPP). Práve Peťo sa jednoznačne rozhodol šíriť toto učenie aj ďalej. Tak sme sa po polročnom školení stali certifikovanými učiteľmi STM na Slovensku. Sme veľmi vďační Pánu Bohu, že nám otvoril oči, ale hlavne srdce pre prácu Ligy. Že môžeme to, čo žijeme, dávať ďalej manželom, snúbencom, slobodným a každému, kto je pravde otvorený. Ale i naopak: že to, čo učíme, obohacuje naše vlastné manželstvo, spoločné zdieľanie, ale i riešenie nedorozumení. Aj vďaka LPP sa naše manželstvo stále obnovuje a my sa snažíme meniť. Čiže nielen my môžeme dávať ľuďom, alebo inak povedané, Boh sa dáva cez nás, ale aj zmýšľanie Ligy (cez Humanae vitae) dáva nám, obohacuje nás.

Po štyroch rokoch starostlivosti o deti sme obaja zatúžili po ďalšom dieťati. No ako nám ho Pán požehnal, tak si ho aj po troch mesiacoch tehotenstva vzal. Bolo to najsmutnejšie obdobie nášho života. Ale Pán koná skrze ľudí a my sme dokázali viac chápať manželov, ktorí práve v tomto období prichádzali na naše kurzy s túžbou po dieťati, ktoré neprichádzalo. Po deviatich mesiacoch sme opäť počali nový život a piate dieťaťko – Klárku – sme si položili rovno pod vianočný stromček.

Ešte pred narodením Klárky sa Peťo zamestnal vo firme, ktorá nám dáva živobytie, ale zároveň ho naplno celodenne zamestnáva. Ako mnohí za rána odchádza večer prichádza, ak nie je aj niekoľko dní pracovne na služobných cestách úplne mimo rodinu, čo býva dosť často. Aj preto je Zuzka od narodenia našej najstaršej dcéry Zuzky (v apríli bude mať 20 rokov) doma. Aj keď nie je zamestnaná, pracuje „na plný úväzok“ v domácnosti celý deň, keďže Peťo po príchode z práce pokračuje v nej ešte do neskorých hodín. Je to možno len taká malá obeta, aby Peťo a deti mohli rozvíjať svoje talenty aj vo farnosti. Pravidelnými piatkovými a sobotňajšími nácvikmi, ktoré vedie Peter a dcéra Zuzka, cvičíme piesne na mládežnícke sv. omše, adorácie, koncerty a modlitbové dni. Okrem toho deti Peťo a Zuzka už pôsobia ako organizisti vo farskom kostole a všetci navštevujú ZUŠ, kde každý hrá na viacerých hudobných nástrojoch. Bez tejto obety matky by sa to zrejme nedalo. Naše deti okrem toho organizujú aj iné aktivity, ako je Denný letný tábor pre deti, koledovanie Dobrej noviny, mládežnícke stretnúť a výlety, atď... Nie vždy to ide ľahko a čas si naozaj musíme „strážiť“, aby sme ako rodina boli spolu. To je tiež parketou mamy. Keď nám je ťažko, pozrieme na kríž a spomenieme si na slová dona Bosca: „Odpočinieme si až v nebi.“ Často sa spoločne modlíme modlitbu, ktorá nás naplní novou Božou silou:

Večné Slovo, jednorodený Syn Boží, nauč ma pravej veľkodušnosti.

Nauč ma tebe slúžiť ako si to ty právom zasluhuješ.

Aby som dával a nepočítal.

Aby som bojoval a nedbal na rany.

Aby som pracoval a netúžil po odpočinku.

Aby som sa obetoval a nečakal inú odmenu ako vedomie,

že som splnil, tvoju svätú vôľu, lebo ty žiješ a kraluješ na veky vekov.

Amen.

spolupráca zase znamená, že človek síce vnútorne nemusí súhlasiť so zlom, ktoré niekto iný koná, ale je prítomný priamo pri jeho vykonávaní, napr. anesteziológ pri potrate, alebo asistujúca zdravotná sestra. Ťažko však niekto môže obhájiť, že so zločinom nesúhlasí, ak sa ňom priamo alebo veľmi blízkym spôsobom podieľa.

Aj v prípade lekárnikov ide o priamu spoluprácu na zle, ak vydajú prostriedok, ktorý je zameraný proti ľudskému životu, a oni o tom vedia.

3. Niektorí ľudia vnímajú vyjadrenie subkomisie ako názor skupiny ľudí, ktorá sa snaží niečo ľuďom nanútiť, tvrdiac, že aj tak to ľudí vo svedomí neviaže. Akú morálnu váhu majú pre svedomie katolíkov stanoviská komisií biskupských konferencií? Platia pre katolíka aj vtedy, ak sa presťahuje napr. do Česka, kde takéto vyhlásenie nebolo prostredníctvom KBČM urobené?

Vyjadrenia Subkomisie pre bioetiku nie sú vyjadrením názoru nejakej úzkej alebo exkluzívnej skupiny ľudí, ale aplikovaním morálneho učenia Cirkvi na konkrétne problémy, s ktorými sa veriaci obracajú na svojich biskupov. Úlohou biskupov kdekoľvek na svete je zorientovať svojich veriacich podľa morálnej náuky Cirkvi v súlade s Magistériom, objasniť dôvody, aby sa s nimi mohli veriaci aj vnútorne stotožniť, a povzbudiť k odvahe ich zachovávať. Ak ide o učenie, ktoré má univerzálnu platnosť, tak vo svedomí viaže každého katolíka kdekoľvek na svete. Učenie o bezpodmienečnej ochrane nevinného ľudského života a o rešpektovaní dôstojnosti ľudského plodenia má takúto univerzálnu platnosť.

Aj v tomto prípade, ako to uvádza stanovisko v úvode, išlo o otázku, s ktorou sa na biskupov obrátili priamo farmaceuti, pretože im spôsobovala problém vo svedomí. Ako odborníci na účinky liekov totiž vedeli, čo syntetické hormóny spôsobujú, a zdalo sa im to nezlučiteľné s ich základným poslaním zdravotníka chrániť ľudský život a zdravie.

A to, že nejde len o slovenský problém, ale univerzálny, dokazujú aj príhovory pápežov Jána Pavla II. a Benedikta XVI. adresované farmaceutom, na ktoré sa stanovisko odvoláva.

A pokiaľ ide o českú situáciu, aj tam práve z dôvodu výhrady vo svedomí vzniklo združenie Lékařníci pro život (<http://bioetika-v-lekarenstvi.webnode.cz>).

[Pozn. red.: ďakujeme portálu Cesta + za prevzatie fotky a pre tých, ktorí majú záujem bližšie spoznať ThLic. Jána Víglašá dávame do pozornosti rozhovor na: <http://www.cestaplus.sk> / tema / mesiac / januar_2014 / rozhovor-jan-viglas]

Může být PPR ekumenické?

David Prentis

Ve svém komentáři k dotazníku k Mimořádné biskupské synodě (www.kath.net/news/44435, 10. 1. 2014) P. Helmut Prader, biskupský vikář v diecézi St. Pölten, Rakousko, píše mj. že Německá biskupská konference nepodporuje organizaci Dr. Rötzer (INNER), protože je **ekumenická!!!** Je to možné? Vždyť všechno ekumenické se z katolické strany v dnešní době vřele podporuje, nebo ne? Německá biskupská konference podporuje jinou organizaci, která toleruje používání bariérových metod v plodné době. INNER, stejně jako LPP, nepřipouští tento přístup. Jak říkával Dr. Rötzer: „Když katolická církev něco učí, musí být možné podle toho i žít.“ INNER je skutečně ekumenický. I když jsou členové převážně katolíci, je tam i významný počet evangelíků. Ve vedení organizace jsou evangelíci z Německa a Švýcarska.

iba povinnosťou informovať kupujúcich o nežiaducich a postfertilizačných účinkoch, keď zákazník/klient/pacient aj napriek tomu bude trvať na svojom?

Ako odpoveď na túto (a zároveň aj prvú) otázku si pripomeňme najprv slová pápeža Jána Pavla II. z encykliky *Evangelium vitae* č. 74:

„Zavedenie nespravodlivých zákonov často stavia morálne čistých ľudí pred ťažké problémy svedomia, týkajúce sa otázky spolupráce a vyplývajúce z povinnosti obrany vlastného práva odmietnuť účasť na morálne zlých činoch. Rozhodnutia, ktoré treba pritom urobiť, sú neraz bolestné a môžu si vyžadovať zrieknutie sa dosiahnutého postavenia v zamestnaní i legitímnych očakávaní v súvisi s budúcou kariérou. V iných prípadoch sa môže stať, že vykonávanie istých činností, zo svojej povahy indiferentných alebo dokonca pozitívnych, ktoré však predpokladajú celkovo nespravodlivé zákony, umožňuje zachraňovať ohrozený ľudský život. Na druhej strane sa však možno správne obávať, že disponibilita konať takéto činnosti nielenže vyvolá pohoršenie a pričiniť sa o oslabenie nevyhnutného odporu proti útokom na život, ale nenápadne bude viesť k stále všeobecnejšiemu podliehaniu permissívnej logike.

Aby sme osvetlili túto ťažkú morálnu otázku, treba si pripomenúť všeobecné zásady, týkajúce sa spoluúčasti na zlých činoch. Kategorický príkaz svedomia zabraňuje kresťanom, ako aj všetkým ľuďom dobrej vôle formálnu spoluúčasť na praktikách, ktoré napriek tomu, že ich štátne zákonodarstvo dovoľuje, sú v rozpore s Božím zákonom. Z morálneho hľadiska nikdy neslobodno formálne spolupracovať na konaní zla. O takúto spoluprácu ide aj vtedy, keď vykonaný čin – či už zo svojej povahy, alebo vzhľadom na určité okolnosti – má charakter priamej účasti na úkone, namierenom proti nevinnému ľudskému životu, alebo súhlasu s nemorálnym úmyslom hlavného vykonávateľa. Takúto spoluprácu nemožno nikdy ospravedlniť, ani odvolávaním sa na zásadu rešpektovania slobody druhého človeka, ani na skutočnosť, že civilné právo ju predpokladá a prikazuje: za osobne vykonané činy nesie totiž každý osobnú morálnu zodpovednosť, ktorej sa nikto nevyhne a pre ktorú bude každého súdiť sám Boh (porov. Rim 2,6; 14,12).

Odmietnutie spolupráce pri konaní nespravodlivosti nie je len morálnou povinnosťou, ale aj základným ľudským právom. Keby to tak nebolo, človek by bol donútený konať činy vnútorne nezlučiteľné s jeho dôstojnosťou, a tak by sa jeho sloboda, ktorej autentický zmysel a cieľ spočíva v orientovaní sa na pravdu a dobro, radikálne narušila. Ide tu teda o základné právo, ktoré práve preto, že je také, malo by byť zohľadnené a chránené štátnym zákonodarstvom. Znamená to, že lekári, zdravotnícky personál, ako aj osoby, ktoré riadia zdravotnícke zariadenia, kliniky a liečebné strediská, majú mať zaistenú možnosť odmietnuť účasť na plánovaní, príprave a uskutočňovaní činov, namierených proti životu. Kto sa odvoláva na námietky svedomia, nemôže byť vystavený nielen trestným sankciám, ale ani žiadnemu inému následnému právnomu, disciplinárnemu, hmotnému či profesionálnemu postihu.“

Encyklika *Evangelium vitae* pripomína, že zavádzanie nespravodlivých zákonov a oslabenie odporu proti nim vedie k permissívnej logike – čiže k mylnému presvedčeniu, že všetko je dovolené, aj útok na ľudský život. Preto pápež Ján Pavol II. hovorí, že formálna spolupráca na zle nie je nikdy dovolená. Formálna spolupráca znamená súhlas s nejakým zlým skutkom, pričom ten, kto súhlasí, vôbec nemusí byť prítomný pri jeho vykonávaní. Formálnu spoluprácu má napríklad politik alebo poslanec, ktorý sa síce hlási ku kresťanskej viere, no zastáva sa práva na umelý potrat. Priama

Nie je to vždy jednoduché a ideálne. Aj my máme svoje problémy a starosti. Peťa po operácii kolien a chrbtice bolievajú obe kolená a chrbát. Teraz tesne pred Vianocami bol už na druhej operácii oboch kolien a celé štyri týždne nesmel našlapovať na nohy. Zuzka potláča anémiu a s tým súvisiacu aj únavu. Aj toto patrí k nášmu každodennému životu, tak ako angažovanosť v Lige, ktorá nás teší, naplňa a vzájomne spája.

Prijatie a učenie prirodzených metód LPP nie je pre nás metóda plodných a neplodných dní (kedy áno a kedy nie), ale je to predovšetkým životný štýl. Môžeme o tom svedčiť vlastným životom, lebo práve vtedy, keď sme to najmenej čakali, prišli roky skúšky a znovu hľadania. Je to neustále obnovovanie svojho manželského sľubu. Nikdy sme si nepomysleli, že práve vtedy, keď budú deti vyrastať, to bude také ťažké. I my sme sa museli znova hľadať, nachádzať, znovu učiť otvárať, ale i prijímať únavu, vyčerpanie, chorobu, pracovné vyťaženie (Peťa v práci a Zuzka doma), vyrastanie detí z „detských plienok“ i pocit vyrovnania sa s tým, že už možno ďalšie dieťa nepríde do našej rodiny. Vďaka Lige, sviatostiam, ale i opakovanými návštevami modlitbového miesta Medžugorie sme opäť vstávali a obnovovali naše sviatostné manželstvo.

Pre všetkých čitateľov zanechávame tri „naše“ myšlienky:

1. Muž potrebuje fyzický kontakt, ale žena potrebuje citové naplnenie.
2. Nech slnko nikdy nezapadá nad vašim hnevom.
3. Nečakaj, že budeš obdarovaný láskou, lebo ak sa sám o to nepričiníš, ako má vedieť ten druhý, že toto je tvoja túžba?

* * *

[Redakčná poznámka: Ďakujeme Peťovi so Zuzkou za obohatenie tohto čísla svojimi svedectvami. Pozyvame všetkých vás, ktorí sa pohrávate s myšlienkou aktívne vstúpiť do služby Ligy pár páru a robiť osvetu **životnému štýlu v rytme cyklu ženy**, aby ste sa nám ohlásili – či mailom (www.lpp.sk, www.lpp.cz), alebo telefonicky (0908722055; 0903982097, v ČR 312686642). Radi vás vyškolíme a privítame v radoch aktívne slúžiacich či učiteľských párov, alebo lektoriek- poradkýň STM metódy.]

Dobře utajené setkání s novináři

MUDr. František Matušína

Nedávno *Zdravotnické noviny* iniciovaly setkání zástupců redakcí celostátních médií i ostatních zdravotnických titulů s našimi předními onkology, jmenovitě s prof. J. Finkem PhD, doc. P. Tesařovou CSc a předsedkyní koordinační skupiny Projektu 35 dr. M. Skovajsovou. Propagace tohoto projektu byla patrně původním záměrem, je ale příznačné, že do dostupně monitorovatelných médií jak celostátních tak zdravotnických o hlavním tématu „Karcinom prsu mladých žen – v čem je jiný?“ neproniklo prakticky nic.

O co šlo? Na základě dat z našeho unikátního Národního onkologického registru, který dává k dispozici Masarykův onkologický ústav (MOÚ) v Brně vyplynulo, že počet zhoubných nádorů prsu u mladých žen ve věku od 15 do 34 let je sice nevelký (1,8% z celkového počtu zjištěných karcinomů prsu) ale představuje velký problém, poněvadž každoročně průměrně 113 postižených žen z této skupiny přichází už s pokročilejšími stádii, mají zhoubnější průběh, jejich množství progresivně narůstá od 25 let věku a přes veškeré snahy se právě u mladých žen zastoupení jednotlivých

stadií nádoru efekty léčby moc nemění. Projekt onkologické kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze ve spolupráci s MOÚ v Brně si klade za cíl lépe podchytit charakteristiky onemocnění, sjednotit a aktualizovat léčebné postupy a zapojit do výzkumu této problematiky všechna onkologická pracoviště v ČR.

Dříve než se uvedený Projekt 35 bude schopen vykázt nějakými výsledky, měli však zástupci celostátních a zdravotnických médií možnost významně přispět k prevenci současného neutěšeného stavu alespoň tím, kdyby svým čtenářům zprostředkovali jasná fakta, která na setkání zazněla.

Prof. Fink shrnul faktory ovlivňující riziko nádoru prsu takto:

- vysoké riziko představují: 1. mutace genů BRCA1 a BRCA2, 2. Syndrom Li-Fraumeni, 3. vyšší věk, 4. moderní „západní“ životní styl
- střední riziko: 5. časná první menstruace, 6. pozdní menopauza, 7. bezdětnost, 8. porod po 30. roce věku, 9. hormonální substituční léčba
- riziko snižuje: těhotenství před 20. rokem věku a KOJENÍ.

Vezmeme-li v potaz faktickou neovlivnitelnost řady z uvedených rizik jednoznačně by se něco dalo dělat u bodů 4. a 9., bylo by ale třeba blíže definovat, co se pod nimi skrývá. Tu se hodí ocitovat p. profesora z jeho kapitoly „na co ženský organismus nebyl stavěn“: „K současnosti patří odkládání mateřství do vyššího věku a snižování počtu dětí na jednu ženu. Řada žen zůstává úplně bezdětných, matky kojí kratší dobu, aby se mohly věnovat kariéře, ženy oproti dřívějším dobám více kouří, pijí alkohol, požívají potravu s vysokým podílem tuků, jsou vystaveny vyššímu stresu. V důsledku různých vlivů věk menarche stále klesá, naopak roste počet asistovaných reprodukcí, Je otázkou, zda na takovou hormonální zátěž je ženské tělo vůbec stavěno. ... Současná žena během svého fertilního věku prožije 3x více fyziologických menstruačních cyklů než její prababička.“ Dále se zabýval problémem hormonální závislosti nádorů a možností ovlivnění této problematiky při léčbě.

Pan profesor to řekl kulantně, a kdo chce rozumět, pochopí. Opatření jsou jasná. Zaráží ale trvající selektivní slepota s hledáním nejbizarnějších variant mechanismu vzniku problému. Každého normálně uvažujícího člověka napadne, že spíše než přirozené – fyziologické cykly budou ve hře hormonální vlivy nefyziologické, tedy nejen cykly umělého oplodnění s provokačními kůrami a hormonální substituční léčba (HRT), kterou volky nevolky odborná veřejnost po studii Světové zdravotnické organizace (SZO) musela akceptovat, ale především hormonální antikoncepce, která má prakticky stejné složení jako HRT. Je vidět jak velký tlak a jak vysoká autocensura panuje v této oblasti i u poučených odborníků, kteří se zdráhají na tuto oblast aplikovat jinak běžně používané vědecké analogie.

Není totiž pravděpodobné, že by někdo u mladších žen povolil zopakování studii typu SZO, která musela být z etických důvodů předčasně ukončena. Ta byla původně rozběhnuta právě s tím, že se jednoznačně prokáže neškodnost HRT a umlčí se kritické plošného zasypávání žen po přechodu hormonů. Kromě toho, že se neprokázala účinnost HRT na prevenci osteoporosy, narůstající výskyt závažných nežádoucích účinků včetně právě nově zjištěných zhoubných nádorů prsu vedly k ukončení studie a k tichému vyklizení posic hormonoterapie v přechodu a po něm.

Je nepochopitelné, že se musí dělat nové projekty a koncipovat výzkumy k objasnění rychlého nárůstu počtů zhoubných nádorů prsu po 25 letech věku, když

viditelně kompetentní vědci o tom, že studie SZO prokázala souvislost mezi expozicí hormony přesahující 5-10 let a rozvojem nádorů prsu.

Predaj a výdaj hormonálnej antikoncepcie ...

V predchádzajúcom čísle Novín z rodiny LPP sme priniesli vyjadrenia dvoch farmaceutiek k vyhláseniu bioetickej subkomisie KBS k predaju a výdaju hormonálnej antikoncepcie a iných prípravkov zameraných proti ľudskému životu a avizovali sme aj zverejnenie odpovedí morálneho teológa k tejto problematike. Na otázky Jozefa Predáča odpovedal ThLic. Ján Viglaš, morálny teológ a člen Subkomisie pre bioetiku Teologickej komisie KBS.

1. Boh daroval človeku slobodnú vôľu a rešpektuje ju. Mnohí neveriaci, veriaci iných vyznaní, ale aj veriaci hlásiaci sa ku Katolíckej cirkvi kritizujú na vyhlásení to, že farmaceut, ktorý odmieta kupujúcemu vydať hormonálnu antikoncepciu (za účelom predchádzania tehotenstvu), odmieta rešpektovať slobodu toho druhého. Ako im môžete odpovedať?

Katechizmus Katolíckej cirkvi (KKC) hovorí:

Ľudská sloboda je nesmierne veľký dar, ktorým sa človek podobá Bohu (1730). Boh určite rešpektuje slobodu človeka, ale pripomína mu, že slobodnejším sa nestane konaním zla, ale dobra a spravodlivosti (1733). Ľudská sloboda je teda ohraňovaná a omylná. Dejiny ľudstva už od svojich začiatkov svedčia o nešťastiach a utláčaniach, ktoré sa zrodili v srdci človeka ako následok zneužívania slobody (1739). Používanie slobody neznamena právo hovoriť a robiť čokoľvek (1740).

Hriech je osobný čin. Okrem toho nesieme zodpovednosť aj za hriechy spáchané inými, keď pri nich spolupracujeme, a to:

- keď na nich máme priamu a dobrovoľnú účasť,
- keď ich nariaďujeme, radíme, chválime alebo schvaľujeme,
- keď ich neoznámime alebo im nezabráname vtedy, keď sme povinní to urobiť,
- keď chránime tých, čo páchajú zlo (KC 1867).

Akým alibizmom môže byť tvrdenie, že treba rešpektovať slobodu druhého, ukazujú napríklad prípady pohlavného zneužívania detí alebo týrania žien či detí. Obete takýchto činov sa dodnes cítia zradené tými, ktorí o tom vedeli, a nezasiahli, ani neurobili nič proti zlu, ktoré sa na nich páchalo.

Stanovisko Subkomisie teda len pripomína náuku Cirkvi a aplikuje ju na také závažné morálne zlo, akým je hormonálna antikoncepcia a všetky prostriedky zamerané proti ľudskému životu. Keď ide o útok na ľudský život v ktoromkoľvek štádiu, Cirkev nemôže mlčať v mene rešpektovania slobody druhého.

2. Nie je na farmaceutov a majiteľov lekární uvalené týmto vyhlásením „nadľudské“ bremeno, ohrozujúce existenciu ich lekární/zabezpečenia rodiny? Nebolo by vhodnejšie, aby bol farmaceut-katolík vo svedomí viazaný